

Žilinská univerzita v Žiline
Univerzita tretieho veku

Téma záverečnej práce
„Včely v európskej známkovej forme“

Vypracoval/a: Miroslav Novák
Vzdelávací program: Zberateľstvo

Ak. rok: 2021 - 2022
Semester: II.
Ročník: 1.

Úvodom sa priznám, že v súčasnej dobe sa nevenujem aktívne žiadnej forme so zameraním na oblasť zberateľstva. Sporadicky si síce prinesiem alebo dostanem nejaký zaujímavý dizajnový jubilejný hrnček, z mojich ciest zameraných na oblasť včelárstva a to je celé moje dnešné zameranie na zberateľstvo.

Pre študijný modul Zberateľstvo som sa rozhodol z toho dôvodu, aby som si rozšíril vedomostný obzor aj z tejto zaujímavej oblasti, a aby som zas spoznal niečo nové pre mňa doposiaľ nespoznané.

Čo je to vlastne zberateľstvo? Je to koníček, je to droga, je to posadnutosť, je to diagnóza, je to vášeň a či emočná závislosť? Do určitej miery sme zberateľmi skoro všetci. Napriek tomu, že by sme si to uvedomovali. Veď koľkí z nás vlastnia rôzne rodinné fotografie, videonahrávky, knihy, alebo určité rôzne predmety, ktoré nás viažu s minulosťou a s našimi blízkymi rodinnými príslušníkmi, ktorí žiaľ už nie sú medzi nami.

Moje prvé zberateľské skúsenosti som začal naberať v Základnej deväťročnej škole na jej prvom vzdelávacom stupni. Už si ani presne nepamätám, v ktorom ročníku ZDŠ ma oslovila známková tvorba medzi svojimi spolužiakmi. No taktiež som sa zaradil medzi vášnivých malých zberateľov. náš vzťah v triede na ZDŠ k známkam nám ešte umocňovala naša pani učiteľka, ktorá aj s pánom manželom boli členmi filatelistickej rodiny.

Známky sme si kupovali v novinových stánkoch a v Žiline v predajni s názvom POFIS, ak sme sa náhodne ocitli v Žiline v doprovode svojich rodičov, alebo sme sa zúčastnili na nejakom zo školských podujatí.

Až nastal ten ošial' Winnetuoviek, tak som zas začal zbierať fotografie z tohto obdobia. Po opustení ZDŠ v roku 1973 sa moja možná zberateľská kariéra na dlhší čas prerušila. Škoda, že som si z tohto môjho zberateľského obdobia žiadnu zberateľskú ceninu nezachoval. K zberateľstvu som sa vrátil po dlhšej dobe a to konkrétne k známkam prostredníctvom mojich troch ratolestí, keď začali navštevovať základnú školu a môj scenár sa zopakoval aj v ich prípade, ale s pozitívnym účinkom, že nejaké známky sa im zachovali z tohto 90-tého obdobia. Dnes sú z nich už štyridsiatnici a zberateľstvu sa nikto z nich nevenuje. Ja som chvíľočku privoňal aj k numizmatike a notafílii . Nejaké mince a bankovky mám starostlivo z tej doby mám odložené.

Vyše dvadsať rokov sa venujem včelárstvu a tak som svoju záverečnú prácu zameral na známkovú tvorbu v Európe s motívom včiel. Odhaduje sa, že vo svete bolo vydaných asi 300 známok zameraných na včely a včelárstvo. Mohla by to byť veľmi atraktívna zbierka známok, vytvorená možno s nevelkými finančnými nákladmi.

1) V Československu bola prvýkrát vydaná známka s včelárskou tematikou v roku 1963 pri príležitosti konania sa 19. kongresu Apimondie v Prahe.

Apimondia je Medzinárodná federácia včelárskych združení. Bola založená v roku 1885. Prvý kongres sa konal v r.1897 v Bruseli. Kongres sa koná každé dva roky, posledný kongres sa konal v roku 2019 v Kanadskom Montreale.

2) Po vzore Československa vydali známky pri príležitosti Kongresu Apimondie aj ďalšie štáty. Maďarská pošta vydala známku pri príležitosti konania sa 29. Kongresu Apimondie v Budapešti v roku 1983.

Na známke je zobrazená včela medonosná počas opeľovania kvetov.

3) V roku 1987 sa konal 31. Kongres Apimondie vo Varšave. Poľská pošta vydala pri tejto príležitosti sériu známok so včelou tematikou.

Na známkach zľava je znázornená matka, včela robotnica a včelí samček trúd.

4) Poslednú známku z Kongresu Apimondie vydalo Írsko v roku 2005. 39. Kongres sa konal v írskom Dubline.

Na známke je zobrazených 5 včiel.

5) Bývalá NDR vydala v posledný rok svojho trvania v roku 1990 štyri známky so včelami opelujúcimi kvety rastlín.

Zľava zhora je znázornená včela medonosná na repke olejnatej, vedľa je včela na kvete jablone, vľavo dole je včela opelujúca d'atelinu lúčnu, vedľa je včela na vrese.

6) Švédsko vydalo v roku 1990 dosiaľ najrozsiahlejšiu sadu známok, na desiatich známkach je znázornená oblasť včelárstva vo Švédsku. Vybral som iba šesť z nich, kde sú znázornené včely medonosné.

7) Na belgických známkach z roku 1997 je zobrazený vývoj včely, opeľovanie včiel na kvete, robotnica na letáči a starostlivosť o trúda.

8) Nemecko vydalo v roku 2010 známku so včelou medonosnou na kvete.

9) V roku 2010 vydalo Rumunsko s netradičnou vnútroznámkovou perforáciou štyri známky zobrazujúce štyri poddruhy včiel.

Zľava hore je včela tmavá, vedľa je včela talianska - vlašská, vľavo dole je včela kraňská, vedľa je včela kaukazská.

10) Švajčiarska konfederácia vydala tiež peknú známku včelu zobrazenú na kvete v roku 2011.

11) Portugalské súostrovie Madeira vydalo v roku 2013 štyri známky s vyobrazením včiel pri ich práci.

12) Pri príležitosti Medzinárodného dňa životného prostredia vydalo Turecko v roku 2014 hárček s tromi šesťuholníkovými známkami.

13) Na obálke prvého dňa vydania z Britských ostrovov na šiestich známkach z roku 2015 sú vyobrazené čmele a solitérne včely.

14) Pri príležitosti prvých osláv Svetového dňa včiel, ktorý pripadá na 20. máj, čo je deň narodenia prvého učiteľa včelárstva v Rakúsko - Uhorsku Antona Janšu vydalo Slovinsko hárček v roku 2018.

15) Česká republika vydala v roku 2020 včelársku známku, kde sú znázornené dve včely pri opeľovaní kvetov.

Záver:

Myslím si, že oblasť filatelistiky je poéziou zberateľstva. Slovenská republika získava na rôznych výstavách vo svete popredné umiestnenie v hodnotení medov a medoviny .

Snáď by bolo dobré, ak by aj Slovenská republika vydala nejakú známku z oblasti včelárstva.

Fotografie známok, ktoré som použil vo svojej práci mám zo stolového kalendára, ktorý vydal Slovenský zväz včelárov v roku 2021. Zostavovateľ kalendára Doc. Ing. Róbert Chlebo PhD., pedagóg zo Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre vydal súhlas na použitie obrazovej prílohy z kalendára „Včely a včelárstvo v známkovej tvorbe“ na použitie do mojej záverečnej práce na U3V na Žilinskej univerzite.